

« De Kamer
der Reden-Rijke
en
Const-Minnende
Gulde-broeders
der Confrerie
van den H. Rochus »

DOOR

Drs D. V. D. BIEBUYCK

INLEIDING

Dit artikel ontstond op aanvraag van het bestuur van de « Kunst- en Oudheidskundige Kring ». Hoewel folklore een discipline is waarmee ik slechts zijdelingse kennis heb, nam ik de vraag niet ongaarne aan. De reden is klaar hiervoor. Ik beschouw folklore als een zeer belangrijke en vormende tak der studie. Men zou kunnen zeggen dat zij anthropologie (1) is in miniatuur. Dit betekent : folklore geeft ons een dieper inzicht in kultuuruitingen van bepaalde groepen en bepaalde localiteiten. Zij geeft ons ook een historisch overzicht over de groei, ontwikkeling, differentiatie, functie en betekenis van bepaalde instellingen, gebruiken, cultuurelementen etc. Sommigen beschouwen heemkunde als een dorre of dode speculatie. Zij kan dit hoogstens zijn door het gemis aan levendigheid en scherp inzicht van auteurs in het vak; zij is het zelden uit eigen aard. Wie de geest leert lezen der dingen, ze leert zien in hun verbanden, ze historisch leert interpreteren, stelt vast dat de minniemste uiting van 's mensen cultuur belangrijk is en levend.

Het is de doem der tijden, het gemis aan belangstelling bij grote volksgroepen, zorgeloosheid en onnauwkeurigheid, die oorzaak zijn dat zoveel interessant materiaal van allen aard is verloren gegaan. Niet enkel verwaarloosde men de in het volk levende gebruiken, gewoonten en gedachten op te tekenen en voor het later geslacht te redden, maar wel geschreven documenten die niet meer te achterhalen inlichtingen bevatten, werden vernietigd of gingen verloren door nalatigheid. Deze waarheid geldt voor wie aan geschiedenis doet op het nationale of internationale plan;

zij geldt evenzeer voor de meer bescheiden vorser, die zich op het folkloristische terrein bewegend, kleine episoden uit de historie van zijn localiteit trachtte te reconstitueren. Wij ondervonden dit maar al te zeer. Ons thema lijdt aan een schrijnend gemis aan dokumenten, die zeer talrijk moeten zijn geweest. Aldus zijn wij verplicht soms grote lacunes van decennia te laten in onze reconstructie of, in het beste geval, hypothetisch redenerend een totaal-indruk te formuleren.

* * *

Eeuwig spinnen de Parken (2) het kleed der tijden. Veel zijn de draden, die zich strengelen in bonte kleurenweelde, doorheen. Wisselvallig is haar handenspel; onontwarbaar is haar kluwen; onbegrijpelijk is haar doel. Doch wie zij minnen, hem kunnen zij met de hoogste topmomenten van schoonheid en vreugde beschenken. Zo tooiden zij het kleed van Deinze's geschiedenis, meer bepaald van Deinze's toneelgeschiedenis, met de guldenste draden. Door hun fijnzinnige smaak voor toneel, wisten de lokale toneelverenigingen tot ver bekendheid te verwerven en voorname prijzen te winnen. Ook werd hun de hoogste eer verleend.

Op 10 November 1941 kreeg de afdeling « Vooruit » bij charter de machtiging de titel te dragen van : « Kamer van Rhetorika » « De Nazarenen » met zinspreuk « Doynze om een beter ». Hierdoor werd de cyclus van 5 Eeuwen evolutie afgerond; « Vooruit » was de wettige en natuurlijke erfgenaam van de weleer in de 15e Eeuw, zo bloeiende Kamer. Vijf jaar later, op 10 November 1946, werd de andere lokale toneelafdeling « Burgersbond » door de Hoofdrederijkerskamer « De Fonteyne » van Gent bij charter aangesteld als « Kamer der Reden-rijke en Const-

minnende Gulde-Broeders der Confrerie van den H. Rochus ». Deze gebeurtenis ook besloot een weliswaar meer recente en kortere doch niet minder belangrijke en rijke evolutie.

* * *

10 November 1946 : voor de «Burgersbond» de dag van beloning voor jaren onverdrotten en kunstzinnige dienst aan Thalia, de Weelderige, en aan Melpomene, de Zangenrijke, Muzen (3) der Comedie en Tragedie. Het past hierbij kort de voornaamste feiten van die dag te rememoreren.

In de voormiddag, vooreerst een treffende hulde aan de doden. Daarna, H. Mis gecelebreerd aan het Altaar van de schutspatroon der Kamer, de H. Rochus. Tijdens de kerkdienst, wijding van het nieuwe blazoën. Te 11 uur, opening van een door de « Kunst- en Oudheidkundige Kring van Deinze » in het stadsmuseum ingerichte folkloristisch-historische tentoonstelling, gewijd aan de realia van de vroegere Kamer en van de Confrerie van de H. Rochus. Om de middag werd dan in plechtige zitting de « Burgersbond » door de Heer Herman Van Overbeke, handelend in naam van de aloude Gentse Kamer « De Fonteyne », aangesteld als Rederijkerskamer bij volgend charter :

« Gemerkt dat wij Prins en Raad van de Fonteyne met dat daartoe behoort binnen de Stede van Gent, als Souvereine Hoofd-kamer van rhétorika binnen dezen lande, ontvangen hebben de supplicatie van onze lieve en beminde vrienden de Reden-rycke en Constminnende Gulde-broeders van de Confrerie van den H. Rochus, résideerende binnen de stede van Deinze, haar intituleerende een gilde van

rhétorica binnen de stede voornoemd, ons ootmoediglyk verzoekende hen lieden als zoodanig te willen erkennen bij onze opene letteren van confirmatieën;

Gemerkt dat ons deugdelijk is gebleken dat de gilde alvorens geïntituleerd als vrye kamer van rhétorica, en naderhand als kunst- en letterlievende vereeniging onder de achtereen volgende benamingen :

Kunst en Letterkring sinds MDCCCLXI,

Katholiek genootschap van den H. Jozef
sinds MDCCCLXXII en

Burgersbond sinds MCMXX,

in de loop van haar werkzaam bestaan herhaaldelijk is opgetreden sedert het jaar MDCCLIX in dicht- en tooneelwedstrijden; zoo is het dat wy, ten blyke onzer byzondere waardeering hebben geconsenteerd en gewillekeurd; consenteeren en willekeuren den supplianten voornoemd by deze opene letteren van confirmatieën, te wezen en te blyven van nu voortaan, een broederschap en kamer van rhétorica, met al de privilegieën en voorrechten daaraan van oudsher verbonden, onder den titel van

Reden-Rijke en Constminnende Broeders van de Confrerie van den H. Rochus

houdende voor haar lieve en geëerde patroon, den Heiligen Rochus; haar devies luidende :

In peste, sieckten ende Pyn
Wilt Rochus uwen toevlucht syn

en met zulk blazoen als hiernaast is afgebeeld.

Altyd nochtans reserveerende tonswaard alle geschillen

Charter waarbij «De Kamer der Reden-Rijke en Constminnende
 Gulde-Broeders der Confrerie van den H. Rochus» aangesteld wordt
 als Rederijderskamer.

en donkerheden die hierin zouden mogen vallen, om dezelve geïnterpreteerd te worden door ons, als dit mocht noodig zyn.

En opdat al deze zaken en elk in het byzonder, goed, vast en van weerde blyven zouden ten eeuwigen dage, zoo hebben wy, Prins en Raad voornoemd, deze onze opene letteren laten zegelen met onzen grooten zegel, den 10 van Slachtmaand MCMXXXVI.

(Get.)

De Griffier
A. van Elslander

(Get.)

De Hoofdman
H. van Overbeke

De raad der Kamer werd als volgt samengesteld :

De Prins :	LEONCE MESTDAGH
De Euverdeken :	GUSTAAF CLAERHOUT
De Hoofdman :	JOZEF VAN RISSEGHEN
De Baljuw :	LEON CACKAERT
De Geheimschrijver :	JULES NACHTERGAELE
De Vaandrig :	EDGARD MESTDAGH
De Gecommitteerden der	
Confrerie :	JOZEF VERLEYE
	ACHIEL VOET
De Gecommitteerden :	GASTON BOLLEZ
	MICHEL VERMAERCKE
	OSCAR VAN LANDEGHEM
	LUCIEN AGNEESSENS

Deze plechtigheden stonden onder de hoge bescherming van volgend Ere-Comité :

Z. E. H. Cyriel Van Laere, Pastoor-Deken
Gesticht der Zusters van de H. Vincentius
Sint-Hendriks College
Het Stadsbestuur
Heer Jozef Vermeersch
Heer Jules Maere
Heer Carlos Maere
Heer André Billiet
Heer Jerom Van Thuyne
Heer Leon Declercq

's Avonds bereikte men de apotheose, in de zaal « Volkskring ». Twee belangrijke feiten immers, als schitterend slot, hadden daar plaats. Enerzijds de publieke aanstelling, samen met de huldiging door andere groeperingen, anderzijds een krachtpatser waardoor de nieuwe Kamer zich ruim haar titel waardig bewees. Na wekenlange zorgvuldige instudering, onder de magistrale leiding van Staf Bruggen, kon nu het landspel « Leeuwendalers » van Joost Van den Vondel worden opgevoerd, een allerbeste stuk van een Vondel, geïnspireerd door de bucolische en arkadische poëzie van Vergilius en van Ronsard en door de « Il Pastor Fido » van Guarini. Treffend ook de keuze van dit stuk voor de geest waarin de aktiviteit van de nieuwe Kamer zich zou ontplooien. De « Leeuwendalers » toch zijn een lof van vrede en eendracht, door Vondel zelf geschreven onder het motief van « Pax Optima Rerum », Is een dergelijk dramatisch oeuvre dan niet typerend en het juiste symbool voor een Kamer, wier devies luidt « Eendracht »?

In deze merkwaardige opvoering traden op als :

Kommerijn, Vredegunds min-	
nemoeder	GERMAINE DE POURCQ
Wouter, Blinde Roeper en Bode	AUGUST HUYSMANS
Adelaart, Landskroons voester-	
kind	JEAN MESTDAGH
Hageroos, Vreeriks voesterkind	SIMONNE LAROY
Heereman, Heemraad van de	
Zuidzijde	MAURITS COENE
Volkaert, Heemraad van de	
Noordzijde	DANIEL VYNCKE
Landskroon, Heerschap van de	
Zuidzijde	MICHEL VERMAERCKE
Vreerik, Heerschap van de	
Noordzijde	JOHN MARTENS
Warner	ROGER VANDE CASTEELE
Govert	HUBERT DE POURCQ
Velleede, priesterin van Pan .	ANTOINETTECASTELEYN
De Wildeman	RENE LAMBERT
De Stem van Pan	X

REI van Leeuwendalers :

Rosine Vermaercke	JOZEF DANNEELS
Edith Slock	GERARD DE LIÈGE
Lucienne De Pourcq	WERNER CASTELEYN
Jeanne De Pourcq	MAURICE MICHELS
Solange De Brabander	GENTIEL VAN DER VENNET
Henriette Van Der Vennet	ROGER VAN DER VENNET
Marie-Louise Eelbode	GEORGES VYNCKE

Laat ons thans in het verleden teruggaan, om in het licht van een twee Eeuwen lange evolutie te trachten de zo pas beschreven gebeurtenis te situeren.

De Kamer van de XVIIIe en XIXe Eeuw.

Op 9 November 1688 tekende pastoor Jan Barry met een groep andere Deinzenaren de stichtingsakte van het St Rochusgild. Op 10 December van het zelfde jaar; werden de « Reghels ofte Statuten van 't Broederschap van St Rochus » gefixeerd. Officieel werden deze statuten erkend in 1713 door bisschop Van der Noot. Punt 10 van deze regels interesseert ons onderwerp :

« Aenghesien dat deze confrerie is van enckel devotie, soo en sullen de broeders niet vergaederen ten sij om affairen raeckende den goddelycken Dienst te vervoorderen, vervolghens niet om te eten oft drincken ten waer eens 't jaars omtrent Ste Rochus Tagh, als wanneer sy sullen maer moghen verteeren tot eenen schellynck grooten den persoon, betaelende jeder uyt syn borse ende niet uyt de ghemeyne casse die alleenlyck sal gheemployeert worden tot cieraet van den autaar ofte Ste Rochus volghens dat den heer paster met de guldebroeders sal gehraedtsaem vinden » (4)

Ontleedt men de samenhang van deze tekst, dan stelt men alras vast dat het doel der Confrerie, zoals begrijpelijk, zuiver spiritueel was en dat haar hele aktiviteit gericht was op het bevorderen van de eredienst van haar schutspatroon. Ik meen dat een dergelijk statuut nochtans geenszins de mogelijkheid uitsloot van later, in het kader van gewijzigde gedachtenstromingen, die eredienst en het geestrijke bestreven door stichtelijke, religieuze drama's te bevorderen.

Twee, uit de Oudenaerdse archieven gereleveerde documenten, reveleren ons het bestaan in Deinze van een Kamer

van de H. Rochus. (5) Het oudste argument ervan, daterend van het jaar 1759, meldt dat een stuk « Balthassar » zal worden opgevoerd door de « Reden-ryke en Constminnende Gulde-broeders van de Confrerie van de H. Rochus ». Het andere, daterend van 1777-1778, zegt dat een stuk over het leven en de dood van de H. Rochus zal worden vertoond door het « Broederschap van den voorzeyden Heyligen Rochus ». Onmiddellijk rijst thans het probleem : Is er een verband tussen de Confrerie en de Kamer? Analyseren wij de mogelijke gegevens :

1. — Het verslagboek van de Confrerie, sinds 1688 zorgvuldig onderhouden, rept met geen woord over de Kamer. Juist! Doch vestigen wij de aandacht op het speciale karakter van dit dagboek, dat zich als 't ware uitsluitend beperkt tot ekonomische details. Laat ons daarbij in acht nemen, dat een speciaal verslagboek kan hebben bestaan, gewijd aan de bedrijvigheid van de Kamer.
2. — Anderzijds is er de identiteit van de namen. Een feit dat op zichzelf niet voldoende bewijskracht kan schenken, doch dat meer reliëf krijgt door het argument van 1777-1778, waar sprake is dat het stuk wordt opgevoerd door het « Broederschap van den voorzeyden Heyligen Rochus ». Dit bewijst althans, tenminste voor die jaren, hoe innig Confrerie en Kamer met elkaar vergroeid waren en door elkander konden worden gebruikt.
3. — Een derde feit : In 1813, zo verhaalt Leonard Lagrange, in zijn « Historie van de stad Deynze », werd het Eeuwfeest gevierd van de instelling van de Confrerie van de Heilige Rochus en zegt schrijver : « ter zelve tijd werd ook het stuk van het leven en leyden van den H. beleyder Rochus vertoond in het

Hotel « Het Gouden Hoofd » op de groote zaal te Deynze ». Dit leert ons, dat zeker in die jaren, met grote plechtigheden van de Confrerie vertoningen, door de Kamer gegeven, gepaard gingen. Laat ons daarbij noteren dat in die zelfde jaren de Confrerie vergaderde in de herberg « Het Gouden Hoofd » bij P. J. Delcroix.

4. — Op 10 Augustus 1810 worden de « Reghels » van het broederschap vernieuwd en meer gedetailleerd. Het gestreng punt 10, hoger geciteerd, komt er niet meer voor. Dat wijst zeker naar gewijzigde toestanden.
5. — De twee bewaarde argumenten eindigen respektievelijk in dezer voege : « Alle tot meerder eere en Glorie Godts ende de H. Maget ende Moeder Godts Maria Onbevlekt Ontfangen, ende den H. Rochus Patroon dezer Confrerie » en « Alles tot meerdere eere ende Glorie Godts, de H. Moeder Godts Maria, ende den H. Rochus, bezonderen Patroon tegen de Peste ».
6. — De ons bekende stukken worden in de dedicatie steeds onder meer opgedragen aan de deken van de Confrerie.

Wij besluiten : er is stellig een verband tussen Confrerie en Kamer. Hoe moeten wij dan het ontstaan zien van deze Kamer in de Confrerie? Wanneer valt dit ontstaan? Beschouwen wij het feit in het licht van de algemene stroming van het begin van de XVIIIe Eeuw, dan zien wij hoe het ganse letterkundige leven zich concentreerde in de heringerichte Rederijkerskamers. Anderzijds stond de hele literatuur in het teken van het didaktisch-religieuze. Begrijpelijk dus, dat ter verering van een bepaalde heilige, ingerichte broederschappen veel stof konden bieden voor toneelspel en dichtwerk en dat anderzijds de Confrerie een sterke invloed kon uitoefenen door het geestelijke

spel. Aldus meen ik dat reeds de eerste jaren na haar instelling, de Confrerie van de H. Rochus aan toneelactiviteit heeft gedaan. De stof zal aanvankelijk uitsluitend van religieuze aard, meer nog speciaal gekozen ter verheerlijking van de schutsheilige, zijn geweest. Stilaan zullen stukken van historisch-religieuze aard zijn vertoond, zoals « Balthassar » en stukken van didactisch-historisch-moraliserende aard, als « De Dood-baerende Standvastigheid in den Graeve van Essex, onder Elizabeth koninginne van Engeland ».

Met het verruimen van de geestelijke horizons, zullen de gestrengde Confreres, om wat verpozing te brengen aan de door de ontelbare troebelen opgejaagde geesten, ook een klucht van didactisch-vermakelijke aard als bv. de geschiedenis van « Diogenes » hebben geduld. Daarmee is de evolutie van de bedrijvigheid der Kamer gereconstrueerd en ook de aard der stukken geschetst.

Wat hebben wij nu als feitelijk materiaal voor de werking van de Kamer bewaard? Niets meer dan de twee hogervermelde documenten en een getuigenis van L. Lagrange.

Op 16 en 18 Februari en 4 Maart 1759 werd vertoond « Balthassar, Coning van Babylonien. Synen ondergank, verwonnen ende gedoodt door de Coningen Darius en Cyrus Coningen van Meden, en Persien, aen hem voorseyt door de Propheet Daniël, uyt de worden geschreven door Godts vingeren op den Muer ». In het raam van de belegering van Babylon door het Perzische rijk, schilderde dit stuk het groots festijn door Balthassar ingericht, tijdens hetwelke de geheimzinnige woorden op de muur werden geschreven. Na de verklaring en de voorspelling van Daniël kwam de val van Babylon en de dood van Balthassar. Het stuk eindigde moraliserend met de scene van de lasterende Balthassar in de hel en de apotheose van Darius.

Op 25 en 27 Februari en op 11 Maart 1759 had ook de vertoning plaats van « Het Leven en de glorieuse doot van den Heyligen Rochus ».

De inhoud van het stuk was deze : na de dood zijner ouders verdeelde Rochus al zijne bezittingen aan de armen en trok hij op pelgrimstocht naar Rome. Daar geneest hij de pestlijders. Na allerlei wederwaardigheden in zijn vaderstad Montpellier aangekomen, wordt hij als onbekende landverrader aangehouden door zijn oom, de Hertog. In de kerker blijken zijn wonderen. Daar sterft Rochus dan, na van een engel de verzekering te hebben gekregen, patroon tegen de pest te zullen worden. Voor dezelfde data stond ook de klucht van « Diogenes » op het programma.

Op 7, 14 en 26 December 1777 en op 1 en 6 Januari 1778 werd op de planken gebracht « Het Leven en de doot van den heyligen en glorieuzen Beleyder Rochus, voorspreker bij Godt, ten tijde van Pestilentie en andere haestige ziekten ». Het was naar inhoud hetzelfde als dit opgevoerd in 1759.

Op 8, 21 en 28 December 1777 en op 4 en 11 Januari 1778 had de voorstelling plaats van « De doot-baerende standvastigheyd in den Graeve van Essex, onder Elizabeth, koninginne van Engeland ».

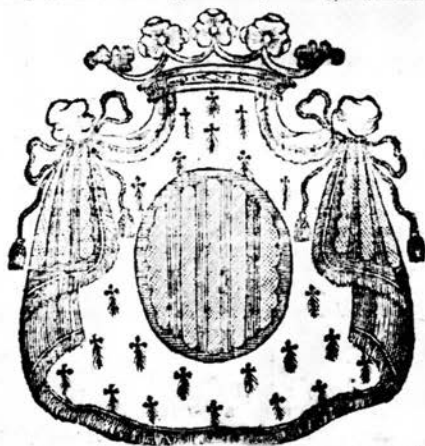
Dit treurspel wijst ons duidelijk reeds het spoor van de ontwikkeling. Geen zuiver godsdienstig stuk, geen historisch-godsdienstige moraalles, doch eerder een algemeen menselijk gegeven, geput uit de geschiedenis. De Graaf van Essex, die het paleis van Elizabeth had bestormd om zijn bruid Henriette te bekomen, wordt door de intriges van Cecile tot de bijl veroordeeld. Te laat echter ziet Elizabeth « in zijne liefde ontsteken zijnde » haar misstap in, want reeds valt het hoofd van de koene en edele Graaf.

Voor deze data was dan ook weer een « Kluchtje », dat niet vermeld wordt, aangekondigd.

HET LEVEN ENDE DOOD VAN DEN HEYLIGEN ENDE GLORIEUZEN BELEYDER ROCHUS,

VOORSPREKER BY GODT,
Ten tyde van Pestilentie en andere baefstige Ziekten.
TREUR-SPEL.

Zal ten Toneele gevoert worden, door het Broederschap van den voorzeyden Heyligen
ROCHUS, binnen de Stad DEYNSE, alwaer zyne Heylige Reliquien zyn berastende,
op den 7. 14. en 26. December 1777. ende op den 1. en 6. January 1778.
Men verbeelichyde opgedraagen aan Zyne Excellentie BALTHAZAR PHILIPPUS Graver van Merode,
van Montfort, Waroux, Groesbeek, en van het Heerlyc Roonfch Ryk, Marquis van Deynse, Baron
des Heerlyckeden en Lande van Duffel, en van Sautour, Burg-Grave van Waaremout, en Jenerrens,
Heere van d'Ham-lux-beire, Mametz, Marche, Severy, Wausenne, Naleime, Fontenelle, Rogne, en
Cruget, &c. Heer van Heridatave van de stad en Toetboorte van Fosse, Chambellan ende Gebermen
Alleen Raet in Staten van koninklyke Koninglyke ende Apostolyke Majesteyten, &c. &c. &c.
Als mede aan den Eerweerdigen Heer ende Meester Andreas Waxman, Pastor en Deken der
Christenheyd, van het Diftict van DEYNSE, ende den Heer Onder-pastor, als mede aan den
Heer Deken van de zelve Confrerie. Midsgaeds aan d'Achtbare Wyze en Voorzienige Heeren,
Myne Heeren Bailliu, Burgemeester, Schepenen en Grooten der zelve Stad DEYNSE.
De Vertoon-plaatse is in de Herberge den Hart, dromont by Engelbertus Camier,

Tot GEND by de Weduwe van MICHEL DE GOESSEN, *voortzetter van het*

Argument ener opvoering van «De Reden-rijke en Const-
minnende Guldebroeders van den H. Rochus». j. 1777 en 1778.

Wij kunnen ons thans nog afvragen : waar hadden de toneelvoorstellingen plaats? Tot hoelang was de Kamer actief? De ons bekende plaatsen waren : « De Swaene », « Den Hert », bewoond door Engelbertus Callier en « Hotel het Gouden Hoofd ». Verhuisde de Kamer voor haar vertoningen wegens betwistingen of eenvoudig om materiële redenen? Wie kan het zeggen? Iets staat vast : het is geenszins te verwonderen dat in zo grote tijdspanne de Kamer verhuisde, en dit alleen reeds om zuiver materiële redenen, bv. een te kleine zaal. In het verhuizen der Kamer zou dan de groeiende betekenis van haar en de grote belangstelling voor haar werking vast te stellen zijn. Ook kunnen onenigheden en betwistingen een belangrijke prikkel tot verhuizen zijn geweest.

Hoelang bleef de Kamer in werking? Het is niet gemakkelijk te zeggen, gezien de schaarsheid der inlichtingsbronnen. De twee bewaarde argumenten zijn geen houvast voor een datatie, gezien het slechts twee toevallig bewaarde stukken zijn uit een groep, die talrijk moet zijn geweest. Tot mijn spijt moet ik hier bijvoegen geen tijd en gelegenheid te hebben gehad de verschillende stadsarchieven na te gaan en te onderzoeken. Wie weet, vindt men er onvermoed, niet enkele gegevens op een of ander lang vergeten blad?

In elk geval hebben wij deze gegevens nog. In 1806 is de Kamer nog volledig in werking. Het bewijs ervan : het register van de Kamer « Geen Conste zonder nijd » vermeldt voor de zitting van 14 December 1806, deze tekst : « Brief voorgelezen vanwege de Kerkelijke Maatschappij van den H. Rochus binnen Deinze, inhoudende verzoek tot het bepaalen der dagen onzer vertooningen waar behoorlijk is geantwoordt ». Deze tekst kan ook hierom nog belangrijk zijn, dat hij ons zegt dat er een vriendschappelijke regeling, een compromis tussen beide lokale Kamers bestond voor het bepalen der data van optreden.

Een tweede gegeven voor datatie biedt L. Lagrange's geschiedenis. In 1813 vierde Deinze het plechtige eeuwfeest van het bestaan der Confrerie van de H. Rochus. Bij deze gelegenheid was natuurlijk de Kamer actief en hoe kon zij beter de waarde der Confrerie onderlijnen en het leven van de schutspatroom verheerlijken dan door een opvoering van « het leven en het leyden van den H. beleyder Rochus »? Tot 1813 houden wij duidelijk het spoor der Kamer, daarna vervaagt alles. Hebben wij enige reden aan een opschorsing te geloven? Ik meen het niet. Wij hebben het recht in een verdere werking te geloven zolang men niet het tegengestelde bewijzen kan. Wij kunnen enkel onze onzekerheid betreuren. Misschien kunnen wij volgende hypothese opstellen voor de latere aktiviteit. Wij nemen aan dat vanaf 1813 tot 1838 de Kamer geregeld optrad. Van 1838 tot 1846, zo verhaalt ons het archief van de Kamer « Geen Conste zonder nijd » lag alle toneelaktiviteit in Deinze lam. Laat ons dus aanvaarden dat de Kamer van St Rochus gedurende die periode inaktief was. Wat dan na 1846? Pogingen der Kamer zich te reorganiseren, doch niet succesvol. Het vlot niet al te goed meer. Er zijn sterk gewijzigde tijden met fel veranderde aspiraties. De atmosfeer is veranderd, er zijn andere noden. De oude Kamer moet nieuw leven en nieuwe geest krijgen. Meer nog, er moet een prikkel van buiten komen die een gewijzigd organisme in het leven roept.